

ועדה מיוחדת לפי סעיף 44א(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

5.10.2014

לכבוד

מנכ"ל משרד הבריאות

המלצה

בעניין:

פרופ' אהרון ארנון אפק מנכ"ל משרד הבריאות, באמצעות בכ' יונתן ברג, עו"ד מלשכת היועץ המשפטי, משרד התובע הראשי, משרד הבריאות ירושלים.

להלן: המנהל

נגד:

דר' ריצ'רד שיפר, [REDACTED] באמצעות בכ' עו"ד ערן קייזמן.

להלן: הרופא

1. נגד דר' ריצ'רד שיפר הוגש כתב אישום ביום 31.8.2014 בתיק פלילי 795/09/14, בבית משפט השלום ברמלה בשני אישומים, האחד בעבירה של עושה לפי סעיף 431 ועבירת מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, והשני הדחה בחקירה עבירה לפי סעיף 245 (ב) לחוק העונשין תשל"ז-1977. מצ"ב כתב האישום.
2. מנכ"ל המשרד מינה את חברי הוועדה הרשומים מטה, להיות ועדה מיוחדת לפי סעיף 44א(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976.
3. ביום 28.9.2014 הוועדה קיימה ישיבה בה נכחו בכ' המנהל עו"ד יונתן ברג, בכ' הרופא ד"ר ריצ'רד שיפר עו"ד ערן קייזמן והרופא.
4. בכ' המנהל הודיע לוועדה כי הגיעו להסכמה עם בכ' הרופא, עו"ד קייזמן, לפיה הוועדה מתבקשת להגביל את תחומי עיסוקו של הרופא בכך שלא יוכל לטפל בחולים אלא במתן חוות דעת בלבד וזאת לתקופה של 6 חודשים. קיימת אי הסכמה בעניין המשך טיפולו של

הרופא ב-4 הוסטלים: בכל המנהל מבקש מהוועדה להגביל את תחומי עיסוקו, בנוסף, כך שגם לא יוכל להמשיך לטפל בהוסטלים. ואילו בכל הרופא מבקש מהוועדה שהוא יוכל גם להמשיך לטפל במטופלים שבהוסטלים עליהם הוא אחראי.

5. להלן נימוקי הצדדים:

טיעוני בכל המנהל:

יש לפנינו כתב אישום שמבוסס על עושה בהגדרתו על פי חוק העונשין. עבירת העושה יוצאת מנקודת הנחה של חוסר שוויון בין הנותן לבין העושה, לפיה רכש העושה יתרון בלתי הוגן על הנותן כאשר היתרון נובע ממצוקת הזולת בהיותו לוקה בחולשה גופנית או שכלית, מתוך חוסר ניסיון או קלות דעת. בנסיבות העניין ומכיוון שלא שמדובר ברופא רגיל אלא ברופא פסיכיאטר, אנו יודעים שברופא פסיכיאטר נוצרת תלות בינו לבין המטופל. בעניין שלפנינו לא מדובר במקרה חד פעמי אלא בסדרה של טיפולים במשך שנים כך שאין ספק שנוצרה פה תלות מאוד חזקה ביניהם זאת רואים על פי העובדות בכתב האישום. אנו חושבים שבנסיבות העניין אין ספק שיש בעבירות בהם מואשם הרופא עבירות שיש עימם קלון. יש לדרוש מעובד המדינה הנושא משרה רמה שיקפיד יותר במילוי תפקידו ולשמור על תואר המידות ועל התנהגות הולמת. רופא פסיכיאטר פועל לא כמו רופא משפחה, החולה חושף את עצמו בפניו והוא הופך להיות ממש תלוי בו מכאן שיש אחריות כבדה על הפסיכיאטר בטיפולו בחולה. במקרה שלפנינו, בהתנהגותו של הרופא כלפי המטופל יש- חציית קו אדום, שכן כל עובדות המקרה קרו במהלך הטיפול בין הרופא למטופל.

יש בין הצדדים הסכמה לא לבקש התליית רישיונו של הרופא אלא להגביל את רישיונו כך שהוא לא יוכל לטפל בחולים, אבל הוא יוכל לתת חוות דעת וזאת על מנת שיוכל לפרנס את עצמו. אנו רואים בהתנהגותו של הרופא דרך כל הסעיפים שבכתב האישום שיש פה בעיה רצינית לגבי התנהגותו כלפי חולים, ועל מנת להגן על הציבור אנו מבקשים להגביל את עיסוקו רק לגבי חוות דעת.

אנו סבורים כי בנסיבות המקרה לא ניתן לרופא להמשיך להיות אחראי על ההוסטלים מכיוון שהדבר כרוך בטיפול החולים שבהוסטל, טיפול הכרוך במעקב תרופתי ואנו רואים זאת כהמשך עבודה כפסיכיאטר עם פציינטים.

טיעוני בכל הרופא:

ד"ר ריצ'רד שיפר הוא פסיכיאטר בכיר, עובד 30 שנה במרכז הרפואי לבריאות הנפש בפרדסייה בתפקיד של מנהל מרפאת חוץ של בית החולים. בעבר שימש כפסיכיאטר מחוזי ויש לו גם פרקטיקה פרטית. במסגרת טיפול שהוא עסק במשרד הבריאות הוא טיפל בפציינטים של משרד הביטחון שהוכרו כנכי צה"ל שהופנו אליו לטיפול וזה בעיקר מעקב תרופתי אחרי הפציינטים. על פי סעיף 11 בכתב האישום, החל מאוגוסט 2012 הסתיימו יחסי המטפל והמטופל בין הצדדים. עבירות העושה שמיחוסים לו נעשו לאחר שהסתיימו יחסי מטפל מטופל. סוג העבירות שבהם הורשה הרופא הינם

עבירות שיש עימן קלון, אין ספק בזה. הרופא הושעה בהשעיה דחופה לפי סעיף 47 לחוק שירות המדינה (משמעת) תשכ"ג-1963, וההשעיה הוארכה עד תום ההליכים הפליליים, כך שלמעשה כל נושא ההעסקה הציבורית שלו לא קיים יותר. במשך 6 חודשי ההשעיה הראשונים הוא מקבל מחצית משכורת ולאחר מכן משכורת מלאה. בנוסף לעבודתו בשירות המדינה הוא עוסק בעבודה פרטית הכוללת עבודה עבור חברה המספקת חוות דעת לבית משפט, למשרד הביטחון, לפרקליטות ולסגוריה הציבורית, במקרים של אחריות מופחתת, חוות דעת בעקבות תאונות דרכים הוא נותן חוות דעת פסיכיאטריות. ברוב המקרים חוות הדעת מתבססות על מסמכים רפואיים ובמקרים ספורים קיים צורך לבדיקה מסוימת, פורמאלית של הפציינטים. הרופא חלה מאוד וסובל מדיסקציה אקוטית של דלף באורטה היורדת עם אנורזמה. הוא סובל מאוד מכאבי רגליים ומצבו הרפואי לא יציב, כרגע הוא מצוי בחופשת מחלה.

בהתאם לכתב האישום מדובר בשרשרת אירועים שמתייחסת כולה לאותו פציינט. כל השימוש ברכב והכספים שהתקבלו ניתנו מרצונו הטוב והחופשי של המתלונן. לא היה פה ניצול של המערכת הציבורית כדי לסחוט כסף מפציינטים. הנטרול על ידי השעיה על ידי שירות המדינה משיג את עניין ההרתעה ואת החשש לפגיעה בציבור. הסיבה שהביאה אותו לכל המעשה היה בעקבות הסתבכות בהשקעות כלכליות כושלות ולמעשה עמד לפני פשיטת רגל וזו גם הסיבה שפעל בחוסר שיקול דעת ולקח כספים מהמטופל. לצורך כתיבות חוות דעת הוא לא מטפל בפציינטים וזה בדרך כלל כרוך בפגישה חד פעמית של הערכה של הפציינט. רוב ההערכה נעשית על סמך ספרות מקצועית ועל סמך התיק הרפואי ועל סמך הסיפור של הפציינט. הפגיעה בחופש העיסוק היא משמעותית. אני סבור שאין מניעה שהרופא ימשיך כיועץ באותם הוסטלים, את התליית רישונו משרד הבריאות לא מבקש וזה גם לא מתבקש מחומרת העבירות שבכתב האישום. הגבלת רישונו תאפשר לו להמשיך להתפרנס. קיימת פגיעה כלכלית מעבר לפגיעה התדמיתית.

בהתחשב בכל אלה ההגבלה שתהיה לעיסוק רק במתן חוות דעת ובעבודה בהוסטלים תשיג את המטרה גם של סעיף 44 (א) וגם את חירות הפרט והחופש לעסוק במקצועו.

דברי הרופא:

אני מקווה שהאשמות יוכחו כאשמות שווא. הקשר שלי עם אותו מטופל היה קשר חברתי לאחר שהטיפול שלו הסתיים ואת הכסף שקיבלתי זה היה כהלוואה שהייתי אמור להחזיר וכן בהצעתו קיבלתי את האוטו לשימוש. העיסוק שלי נפגע מאוד וגם שמי. לאורך 35 שנות עבודתי לא הייתה לי שום תביעה אחרת. לגבי הטיפול בהוסטלים אני עושה להם רק מעקב תרופתי או הפנייה לאשפוז זה אנשים שאני מטפל בהם שנים רבות ומכיר אותם. טיפול במתן חוות דעת כולל בדיקת החומרה הרפואית, בדיקה רפואית. אי אפשר לא לבדוק בן אדם שאתה נותן חוות דעת אם הוא חי, זה לא נחשב לטיפול זה נחשב לבדיקה. לפעמים יש צורך בשני מפגשים. אני נותן חוות דעת לבתי משפט, חברות ביטוח, ביטוח לאומי, למשרד הביטחון, ולפרקליטות.

6. המלצה:

נגד הרופא הוגש כתב אישום בשתי עבירות פליליות חמורות. האחת: עושק, מרמה והפרת אמונים והשנייה: הדחה בחקירה.

על פי כתב האישום הנאשם (להלן- הרופא) הינו עובד ציבור, הוא רופא מומחה לפסיכיאטריה, אשר שימש במועדים הרלוונטיים לאישומים כמנהל המרפאה לבריאות הנפש למבוגרים בנתניה וריכז את הטיפול בנכי צה"ל.

המטופל הוא נכה צה"ל אשר סובל מהפרעת דחק פוסט טראומטית ומהפרעות נפשיות אחרות בעקבות פציעתו במלחמת יום הכיפורים ונזקק בעטיין לטיפול נפשי- פסיכיאטרי. בשנת 2000 הופנה המטופל לטיפולו של הרופא והוא טיפל במטופל עד ספטמבר 2013. המתלון (להלן "המטופל") פיתח תלות ברופא שהיווה עבורו דמות משמעותית, ונתפס בעיניו כגורם שבזכותו הוא חי, ואף התפתחו אצל המטופל חרדות שמא ינטוש אותו הרופא ויחדל לטפל בו. הרופא ניצל מצב דברים זה כדי לקחת מהמטופל מתנות כספיות שונות ולהעביר לרשותו מנכסי המטופל. הטיפול במטופל היה חלק מתפקידו של הרופא כעובד ציבור והוא לא היה צריך לקבל שכר כלשהוא מהמטופל ואסור היה לו לקחת ממנו דבר בין אם על פי דרישתו או על פי הצעת המטופל, זאת נוכח יחסי הטיפול שביניהם.

שתי העבירות הנ"ל בוצעו כלפי נכה צה"ל הסובל מהפרעות דחק פוסט טראומטיות ומהפרעות נפשיות אחרות.

לעניין האישום הראשון:

במהלך תקופת הטיפול ואחריה לקח הרופא מהמטופל כספים בערך של כ-10,000 ₪ כמו כן לקח את רכבו של המטופל ונהג בו כ-17,000 קילומטר. במהלך תקופה זו עבר 6 תאונות ודאג לכך שהמטופל ישתתף בתשלום בגין תיקון הרכב. בתקופה בה נהג ברכב החילופי אירעו תאונות ואת עלות התיקונים חייב בכרטיס האשראי של המטופל.

הרופא עקב חובות כספיים ביקש את עזרתו של המטופל ולקח ממנו סכום של 8,000 ₪ כהלואה, וכשביקש המטופל שיחזיר לו את הכסף סירב.

במעשיו המתוארים ניצל הרופא את מצוקתו וחולשתו של המטופל ודרש ואו קיבל ממנו כספים וטובות הנאה שאינם מגיעים לו כדין

לעניין האישום השני:

הפרקליטות שלחה לרופא הודעה שלפיה נשקלת עמדתו לדין והוא הוזמן לשימוע על רקע העובדות שבאישום הראשון. לאחר שנערך לו שימוע שלח הרופא למטופל 2 מסרונים טלפוניים מאיימים במטרה להניע אותו, לחזור בו מהדברים שמסר בחקירתו. המסרונים ששלח למטופל זרעו בהלה רבה בליבו והוא חש מאוים ומפוחד.

בכ' הצדדים מסכימים לכך שבעבירות שבהם הואשם הרופא- יש עימם קלון.

עובר להגשת כתב האישום ב-1.5.2014 הרופא בהיותו עובד מדינה הושעה מעבודתו על ידי נציב שירות המדינה לתקופה של 3 חודשים בגין חשד לביצוע עבירות פליליות חמורות שיש עימם קלון. על פי דברי בכ' הרופא השעייתו הוארכה עד לתום ההליכים הפליליים נגדו.

לאחר עיון בדברי בכ' הצדדים, בעובדות ובעבירות כפי שהועלו בכתב האישום, הוועדה אינה רואה לנכון ולראוי להיענות לבקשת הצדדים להסתפק בהגבלת תחומי עיסוקו של הרופא, למתן חוות דעת והפסקת טיפולו ב-4 הוסטלים – לפי בקשת בכ' המנהל ומתן חוות דעת ובהמשך טיפול ב-4 הוסטלים לפי בקשת בכ' הרופא. כל זאת בהנחה, לדעתם, כי הגבלת תחומי עיסוקו לא יביא ליצירת מגע עם מטופלים.

כפי שעולה מדברי בכ' הצדדים, הרופא ימשיך במסגרת עבודתו הפרטית לתת חוות דעת לגופים ציבוריים כמו משטרה, משרד הביטחון, בתי המשפט, פרקליטות, ביטוח לאומי ועוד. כאשר שבמסגרת חוות דעת אלו יצטרך אמנם מדי פעם לראות מטופלים וזאת רק לפגישות ספורות, קצרות אך אין בכך חשש ליצירת מגע טיפולי רגיל.

כאמור, הרופא הושעה משירות המדינה עד תום ההליכים נגדו. אין זה סביר ואין זה ראוי שעובד מדינה שהושעה ושאינו רשאי לעבוד בשירות המדינה ימשיך לתת חוות דעת לגופים ציבוריים ושלטוניים. אין זה סביר ואין זה מתקבל על הדעת כי מתן חוות דעת, ניתן לעשות מבלי לראות ולבדוק את המטופל לפני מתן חוות הדעת. כך גם לא ניתן להמשיך להיות אחראי, לרבות מתן תרופות והמשך טיפול במטופלים בהוסטלים.

L

הוועדה רואה בחומרה יתירה את המעשים והעבירות שיוחסו לרופא בכתב האישום- עבירות שיש עימם קלון. המעשים והעבירות מקבלים משנה חומרה בהיותו של "הרופא" מומחה בפסיכיאטריה שעשה אותם תוך שהוא מנצל את מעמדו זה כלפי מטופל, נכה ממלחמת יום הכיפורים שנזקק לטיפול גפשי פסיכיאטרי.

לאור כל האמור לעיל, לאור חומרת המעשים והעבירות המיוחסים לרופא, על מנת למנוע אפשרות של חזרה על מעשיו, ועל מנת להגן על האינטרס הציבורי מפני רופאים העושים מעשה עושיק ומרמה במטופליהם, ועל מנת למנוע פגיעה באמון הציבור, ברופאים ובמערכת הבריאות- האינטרס הציבורי גובר על חופש העיסוק ועל האינטרס הפרט.

הוועדה ממליצה, בדעת רוב, בפני כבוד המנכ"ל, להתלות את רישיונו של הרופא לתקופה של 6 חודשים.

בדעת מיעוט- סובר יו"ר הוועדה פר"פ סקורניק כי יש להגביל את עיסוקו של הרופא למתן הוות דעת, ולא לאפשר לו טיפול בהוסטלים וזאת לתקופה של 6 חודשים, זאת עקב מצבו הבריאותי ומצבו הכלכלי.

 יגאל חזות, עו"ד נציג היועמ"ש לממשלה	פרופ' צבי שטרן, חבר (-)	פרופ' יהודה סקורניק, יו"ר (-)
---	----------------------------	----------------------------------